Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Y Cyngor

Siambr y Cyngor, Neuadd y Ddinas, Abertawe

Dydd Iau, 26 Hydref 2017 am 5.00 pm

Yn Bresennol: Y Cynghorydd D W W Thomas (Cadeirydd) oedd yn llywyddu

Y Cynghorydd(wyr)	**Y Cynghorydd(wyr)**	**Y Cynghorydd(wyr)**
C Anderson	P M Black	J E Burtonshaw
M C Child	S E Crouch	J P Curtice
N J Davies	A M Day	P Downing
C R Doyle	M Durke	V M Evans
C R Evans	E W Fitzgerald	R Francis-Davies
S J Gallagher	L S Gibbard	F M Gordon
D W Helliwell	T J Hennegan	C A Holley
P R Hood-Williams	B Hopkins	D H Hopkins
O G James	L James	Y V Jardine
M H Jones	S M Jones	P Jones
L R Jones	J W Jones	E J King
E T Kirchner	M A Langstone	M B Lewis
R D Lewis	W G Lewis	A S Lewis
P Lloyd	I E Mann	P M Matthews
P N May	H M Morris	D Phillips
C L Philpott	S Pritchard	A Pugh
J A Raynor	C Richards	K M Roberts
B J Rowlands	M Sherwood	R V Smith
A H Stevens	R C Stewart	D G Sullivan
G J Tanner	L G Thomas	W G Thomas
M Thomas	L J Tyler-Lloyd	L V Walton
T M White		

Ymddiheuriadau am absenoldeb
Y Cynghorydd(wyr): W Evans, K M Griffiths, J A Hale, C E Lloyd, P B Smith a/ac M Sykes

---

87. Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Rhoddodd Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol, Democrataidd a Deallusrwydd Busnes gyngor ynghylch y buddiannau personol a rhagfarnol posib y gallai cynghorwyr a swyddogion eu cael mewn eitemau ar yr agenda.

Atgoffodd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd gynghorwyr a swyddogion y dylid ond llenwi'r daflen "Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol" os oes gan y cynghorydd/swyddog fudd i'w ddatgan. Nid oes angen dychwelyd ffurflenni os nad

oes unrhyw beth i'w ddatgan. Hysbyswyd cynghorwyr a swyddogion hefyd y dylid datgan unrhyw fudd ar lafar ac yn ysgrifenedig ar y daflen.

Yn unol â darpariaethau'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, cyhoeddwyd y buddiannau canlynol:

1) Datganodd y Cynghorwyr M B Lewis ac L G Thomas fudd personol yng Nghofnod 94 "Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau 2016-2017".

2) Datganodd y Cynghorwyr D W Helliwell, P R Hood-Williams, O G James, J W Jones, M H Jones, L J Jones, M A Langstone, W G Thomas ac L V Walton fudd personol yng Nghofnod 99 "Cynnig i gymeradwyo addewid newydd i beidio â chyflwyno trwyddedau casino a diwygiadau arfaethedig i bolisi gamblo'r cyngor".

3) Datganodd y Cynghorwyr C Anderson ac M Duke fudd personol a rhagfarnol yng Nghofnod 99 "Cynnig i gymeradwyo addewid newydd i beidio â chyflwyno trwyddedau casino a diwygiadau arfaethedig i bolisi gamblo'r cyngor". a gadawon nhw cyn y drafodaeth.

4) Datganodd y Cynghorwyr C Anderson, J P Curtice, J W Jones, M H Jones, W G Lewis, S M Pritchard, D G Sullivan a T M White fudd personol yng Nghofnod 100 "Diwygiadau i'r Cyfansoddiad."

88. Cofnodion.

PENDERFYNWYD cymeradwyo'r cofnodion canlynol a'u llofnodi fel cofnod cywir:

1) Cyfarfod arbennig o'r cyngor a gynhaliwyd ar 28 Medi 2017;

2) Cyfarfod cyffredin o'r cyngor a gynhaliwyd ar 28 Medi 2017.

89. Ymatebion ysgrifenedig i gwestiynau a ofynnwyd yng Nghyfarfod Cyffredinol Diwethaf y Cyngor.

Cyflwynodd Pennaeth y Gwasanaethau Cyfreithiol, Democrataidd a Deallusrwydd Busnes adroddiad gwybodaeth yn nodi'r ymatebion ysgrifenedig i gwestiynau a ofynnwyd yng nghyfarfod cyffredin diwethaf y cyngor.

90. Cyhoeddiadau'r Aelod Llywyddol.

1) Cydymdeimladau

a) Cyn-gynghorydd A C S (Tony) Colburn

Mynegodd yr Aelod Llywyddol ei dristwch wrth gyfeirio at farwolaeth ddiweddar y Cyn-gynghorydd Tony Colburn. Gwasanaethodd y Cyn-gynghorydd Colburn Ward Etholiadol Ystumllwynarth rhwng 1 Mai 2017 a 4 Mai 2017.

b) Ruth Thomas, Mam-gu'r Cynghorydd Clive E Lloyd

Mynegodd yr Aelod Llywyddol ei dristwch wrth gyfeirio at farwolaeth ddiweddar Ruth Thomas, mam-gu'r Cyng. Clive Lloyd.

Safodd pawb i ddangos cydymdeimlad a pharch.

2) Cydnabyddiaeth/Gwobrau

a) Gwasanaeth Tîm am y Teulu (TAT)

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol at Wasanaeth Tîm am y Teulu (TAT) a gyrhaeddodd y rhestr fer ar gyfer anrhydeddau yng Ngwobrau Gwasanaethau Cyhoeddus y Guardian 2017. Mae'r fenter hon yn cefnogi plant ac mae'n lleihau'r pwysau ar y cyngor yn sylweddol drwy rymuso staff ysgolion cynradd i fynd i'r afael â heriau cymdeithasol cynnar a wynebir gan deuluoedd. Llongyfarchodd bawb sydd ynghlwm â'r gwasanaeth a ddymunodd bob lwc iddyn nhw ar gyfer y gwobrau ym mis Tachwedd.

b) Tîm Cyfreithiol Gofal Plant

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol at y Tîm Cyfreithiol Gofal Plant a gyrhaeddodd y rhestr fer yn y Gwobrau Cyfreithwyr mewn Llywodraeth Leol ar gyfer 2017. Mae'r wobr ar gyfer Tîm sy'n Ymwneud â Phobl y Flwyddyn, sy'n cydnabod cyflawniad rhagorol gan Dîm Awdurdod Lleol mewn unrhyw faes sy'n ymwneud â phobl, gan gynnwys deddf plant, gofal cymdeithasol i oedolion, iechyd a chyflogaeth.

Llongyfarchodd y tîm am y gydnabyddiaeth wych hon gan gyfoedion. Mae hwn yn gyflawniad gwych oherwydd ei bod yn wobr ledled y DU a bydd yr enillydd yn cael ei gyhoeddi ar 24 Tachwedd 2017 yn Birmingham.

c) Gwobrau GO Cymru, Rhagoriaeth mewn Caffael Cyhoeddus

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol at ddwy o fentrau Cyngor Abertawe sydd wedi cyrraedd rownd derfynol Gwobrau GO Cymru, Rhagoriaeth mewn Caffael Cyhoeddus.

Mae Y Tu Hwnt i Frics a Morter wedi cyrraedd y rhestr yn y categori Arloesedd Caffael mewn Llywodraeth a Thai. Mae cyflwyniad ar y cyd rhwng Gofal Cymdeithasol i Oedolion, y Tîm Caffael a'r Tu Hwnt i Frics a Morter hefyd wedi cyrraedd y rhestr fer yn y Categori Arloesedd Caffael mewn Gofal Cymdeithasol ac Iechyd.

d) Ysgol Gynradd San Helen - Gwobrau Addysgu Pearson

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol at Mark Thompson, sy'n arwain Ysgol Gynradd San Helen. Bydd Mr Thompson yn mynd i rownd derfynol arbennig Gwobrau Addysgu Pearson yn Llundain yn fuan lle mae wedi cyrraedd rhestr fer y Wobr Aur yng nghategori Pennaeth y Flwyddyn. Cafwyd trawsnewidiad anhygoel yn

San Helen, o ran ei ymddangosiad ffisegol a chyflawniad a phresenoldeb disgyblion. Cydnabu Marc am ei arweinyddiaeth arbennig pan ddaeth yn fuddugol yn y categori yng Nghymru yn gynharach eleni.

e) Dechrau'n Deg

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol at un o brosiectau Dechrau'n Deg Cyngor Abertawe sydd wedi cael adroddiad arolygu gwych gan Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC). Ystyriodd arolygwyr bedwar maes ym mhrosiect Seaview a rhoddwyd y dyfarniadau canlynol:

Rhagorol - "Lles Plant" ac "Amgylchedd";
Da - "Gofal a Datblygiad" ac "Arweinyddiaeth a Rheolaeth".

f) Pencampwriaethau Para-Tenis Bwrdd Ewrop

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol at Paul Karabardak o'r Cocyd. Dechreuodd Mr Karabardak chwarae tenis bwrdd gydag elusen yn Abertawe, "Ffrindiau'r Anabl Ifanc" lawer o flynyddoedd yn ôl. Enillodd fedal aur i Dîm PF yn ddiweddar ym Pencampwriaethau Para-Tenis Bwrdd 2017 yn Slofenia.

g) Gemau Invictus - Toronto 2017

Cyfeiriodd yr Aelod Llywyddol at Matthew Neve o'r Crwys. Roedd Mr Neve yn Uwch-awyrluyddwr yn yr Awyrlu Brenhinol cyn iddo gael ei ryddhau yn 2004. Mae ei broblemau iechyd meddwl wedi arwain at nifer o heriau gan gynnwys iselder, diffyg hunanwerth a phwrpas. Ers iddo gychwyn saethyddiaeth, mae Matt wedi defnyddio'r gamp i roi ffocws i'w fywyd eto a'i helpu ar ei daith i wella.

Nododd yr Aelod Llywyddol ei fod wrth ei fodd i gyhoeddi bod Matthew wedi ennill medal aur am saethyddiaeth yn y Gemau Invictus - Toronto 2017.

3) Diwygiadau/ychwanegiadau at wŷs y cyngor

Eitem 13 "Diwygiadau i'r Cyfansoddiad"
Nododd yr Aelod Llywyddol fod darn diwygiedig o Baragraff 3.5 yr adroddiad wedi'i rannu.

Eitem 14, "Aelodaeth Pwyllgorau"
Datganodd yr Aelod Llywyddol fod adroddiad diwygiedig wedi'i rannu.

Hysbysiad o Gynnig Brys
Nododd yr Aelod Llywyddol ei fod wedi derbyn Hysbysiad o Gynnig Brys mewn perthynas â Chredyd Cynhwysol. Roedd yr Hysbysiad o Gynnig wedi'i rannu.

91. Cyhoeddiadau Arweinydd y Cyngor.

a) Cynghorydd Hyrwyddwr dros Grefydd ac Etifeddiaeth

Nododd Arweinydd y Cyngor ei fod wedi penodi'r Cynghorydd Sam Pritchard yn Gynghorydd Hyrwyddwr dros Grefydd ac Etifeddiaeth.

b) Y Diweddaraf am y Fargen Ddinesig

Rhoddodd Arweinydd y Cyngor y diweddaraf am y Fargen Ddinesig.

c) Ymweliad Dinas Diwylliant

Diolchodd Arweinydd y Cyngor i bawb a fu ynghlwm wrth sicrhau bod ymweliad Pwyllgor y Cais ag Abertawe yn llwyddiannus.

ch) Ymweliad Skyline (Seland Newydd)

Nododd Arweinydd y Cyngor fod Skyline (Seland Newydd) wedi ymweld ag Abertawe yn ddiweddar fel rhan o geisio lleoliad yn Ewrop ar gyfer chwaraeon eithafol a bwyty 5 seren ar Fynydd Cilfái.

d) Stadiwm Liberty

Rhoddodd Arweinydd y Cyngor y diweddaraf am y trafodaethau parhaus â Chlwb Pêl-droed Dinas Abertawe mewn perthynas â Stadiwm Liberty.

e) E-bleidleisio

Nododd Arweinydd y Cyngor y byddai cyfarfodydd y Cabinet yn defnyddio system e-bleidleisio Siambr y Cyngor yn hwyrach yn 2017 a byddai'r system yn cael ei defnyddio yn ehangach wedi i'r profion gael eu cynnal.

f) Gweddarlledu

Nododd Arweinydd y Cyngor byddai'r tendr gweddarlledu yn cael ei gyflwyno yn hwyrach yn 2017. Byddai hyn, mewn amser, yn caniatáu i gyfarfodydd penodol gael eu gweddarlledu.

92. Cwestiynau gan y Cyhoedd.

Gofynnwyd cwestiwn gan aelod o'r cyhoedd. Ymatebodd Aelod perthnasol y Cabinet yn briodol. Nid oedd angen ymateb ysgrifenedig ar unrhyw gwestiynau.

93. Cyflwyniad Cyhoeddus - dim.

Ni dderbyniwyd cyflwyniadau cyhoeddus.

94. Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau 2016-2017.

Cyflwynodd Cadeirydd y Pwyllgor Safonau, Jill Burgess, Adroddiad Blynyddol y Pwyllgor Safonau ar gyfer 2016/2017, er gwybodaeth. Roedd yr adroddiad yn cyflwyno gwaith y Pwyllgor Safonau rhwng 19 Mai 2016 a 24 Mai 2017.

95. Eitem Frys

Yn unol â pharagraff 100B (4) (b) Deddf Llywodraeth Leol 1972, datganodd yr Aelod Llywyddol y dylid ystyried yr "Hysbysiad o Gynnig Brys a gyflwynwyd gan y Cynghorwyr R C Stewart, C E Lloyd, J A Raynor, D H Hopkins, R Francis-Davies, M Thomas, J E Burtonshaw, M Sherwood, M C Child, A S Lewis, W Evans a C A Holley" yn y cyfarfod mewn perthynas â Chredyd Cynhwysol.

96. Rhybydd o Gynnig Brys - Cynghorwyr R C Stewart, C A Holley, C E Lloyd, J A Raynor, D H Hopkins, R Francis-Davies, M Thomas, J E Burtonshaw, M Sherwood, M C Child, A S Lewis, W Evans, M H Jones, E W Fitzgerald and D G Sullivan

Rheswm dros y Cynnig Brys: ar sail cyflwyno'r Credyd Cynhwysol yn fuan iawn.

Cynigiwyd gan y Cynghorydd R C Stewart ac fe'i heiliwyd gan y Cynghorydd C A Holley.
"Mae'r cyngor yn cytuno bod bwriad Credyd Cynhwysol (CC) i wneud budd-daliadau yn llai cymhleth a chaniatáu i'r rhai mewn gwaith tâl isel gadw mwy o'u cyflog yn syniad da, ond mae'n meddwl bod y dystiolaeth yn dangos bod proses Credyd Cynhwysol yn ddiffygiol ac yn achosi caledi diangen i deuluoedd lleol. Mae'r Cyngor yn nodi y cafodd y CC ei gyflwyno'n araf yn fwriadol fel y gellid gweld a chywiro unrhyw broblemau cyn i'r budd-dal gael ei gyflwyno i'r holl hawlwyr.

Mae'r cyngor yn nodi bod tystiolaeth y cyngor hwn a chynghorau eraill ar draws y wlad yn dangos bod CC yn achosi cynnydd enfawr mewn ôl-ddyledion rhent ac, yn gyffredinol, lefelau dyled ymhlith pobl, nad yw llawer ohonynt wedi bod mewn dyled o'r blaen. Yn ogystal â hyn, mae tystiolaeth yn dangos bod y rhan fwyaf o landlordiaid preifat a hyd yn oed rhai cymdeithasau tai yn gwrthod derbyn tenantiaid sy'n derbyn CC, sy'n arwain at gynnydd yn nifer y rhai sy'n cofrestru'n ddi-gartref ac yn ceisio llety dros dro.

Mae'r cyngor felly wedi penderfynu y dylai'r Arweinydd ysgrifennu at yr Ysgrifennydd Gwladol dros Waith a Phensiynau ar ran y cyngor, i wneud y pwyntiau hyn a gofyn bod y Llywodraeth yn mynd i'r afael â'r problemau hyn, ac yn gohirio cyflwyno CC nes bod y problemau'n cael eu datrys."

Cynigiodd y Cynghorydd R C Stewart ddiwygiad i'r paragraff olaf gan ofyn i Arweinwyr yr holl Grwpiau Gwleidyddol ysgrifennu at yr Ysgrifennydd Gwladol dros Waith a Phensiynau. Nododd y Cynghorydd C A Holley ei fod wedi derbyn y diwygiad.

Felly, roedd sylwedd yr Hysbysiad o Gynnig Brys fel a ganlyn:

"Mae'r cyngor yn cytuno bod bwriad Credyd Cynhwysol (CC) i wneud budd-daliadau yn llai cymhleth a chaniatáu i'r rhai mewn gwaith tâl isel gadw mwy o'u cyflog yn syniad da, ond mae'n meddwl bod y dystiolaeth yn dangos bod proses Credyd Cynhwysol yn ddiffygiol ac yn achosi caledi diangen i deuluoedd lleol. Mae'r Cyngor yn nodi y cafodd y CC ei gyflwyno'n araf yn fwriadol fel y gellid gweld a chywiro unrhyw broblemau cyn i'r budd-dal gael ei gyflwyno i'r holl hawlwyr.

Mae'r cyngor yn nodi bod tystiolaeth y cyngor hwn a chynghorau eraill ar draws y wlad yn dangos bod CC yn achosi cynnydd enfawr mewn ôl-ddyledion rhent ac, yn gyffredinol, lefelau dyled ymhlith pobl, nad yw llawer ohonynt wedi bod mewn dyled o'r blaen. Yn ogystal â hyn, mae tystiolaeth yn dangos fod y rhan fwyaf o landlordiaid preifat a hyd yn oed rhai cymdeithasau yn gwrthod derbyn tenantiaid sy'n derbyn CC, sy'n arwain at gynnydd yn nifer y rhai sy'n cofrestru'n ddi-gartref ac yn ceisio llety dros dro.

Mae'r cyngor felly wedi penderfynu y dylai'r Arweinydd ysgrifennu at yr Ysgrifennydd Gwladol dros Waith a Phensiynau ar ran y cyngor, i wneud y pwyntiau hyn a gofyn bod y Llywodraeth yn mynd i'r afael â'r problemau hyn, ac yn gohirio cyflwyno CC nes bod y problemau'n cael eu datrys."

Yn unol â Rheol 30 Gweithdrefn y Cyngor, "Pleidleisio", gofynnwyd am bleidlais gofnodedig. Cofnodwyd y bleidlais fel a ganlyn:

O blaid (63 o gynghorwyr)		
Y Cynghorwyr	**Y Cynghorwyr**	**Y Cynghorwyr**
C Anderson	B Hopkins	D Phillips
P M Black	D H Hopkins	C L Philpott
J E Burtonshaw	O G James	S Pritchard
M C Child	L James	A Pugh
S E Crouch	Y V Jardine	J A Raynor
J P Curtice	J W Jones	C Richards
N J Davies	L R Jones	K M Roberts
A M Day	M. H. Jones	B J Rowlands
P Downing	P Jones	M Sherwood
C R Doyle	S M Jones	R V Smith
M Durke	E J King	A H Stevens
C R Evans	E T Kirchner	R C Stewart
V M Evans	M A Langstone	D G Sullivan
E. W. Fitzgerald	A S Lewis	G J Tanner
R Francis-Davies	M B Lewis	D W W Thomas
S J Gallaher	R D Lewis	L G Thomas
L S Gibbard	W G Lewis	M Thomas
D W Helliwell	P Lloyd	W G Thomas
T J Hennegan	I E Mann	L J Tyler-Lloyd
C A Holley	P M Matthews	L V Walton
P R Hood-Williams	H M Morris	T M White
Yn erbyn (0 cynghorydd)		
Y Cynghorydd	**Y Cynghorydd**	**Y Cynghorydd**
-	-	-

PENDERFYNWYD:

1) Cymeradwyo'r Hysbysiad o Gynnig diwygiedig.

97. Datganiad cyllideb ganol blwyddyn 2017/18. (Diweddariad ar lafar)

Rhoddodd y Swyddog Adran 151 gyflwyniad ar Ddatganiad Cyllidebol Canol Tymor 2017-2018. Nododd berfformiad ariannol y flwyddyn bresennol yn ogystal ag asesiad wedi;i ddiweddaru o ofynion arbed dros gyfnod y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Rhoddodd Arweinydd y Cyngor ddatganiad hefyd.

Penderfynwyd:

1) Nodi'r cyflwyniad.

98. Adolygu'r refeniw wrth gefn.

Cyflwynodd Swyddog Adran 151 adroddiad a oedd yn amlinellu'r adolygiad canol blwyddyn o sefyllfa'r Cronfeydd Refeniw Wrth Gefn a chytuno ar unrhyw ailddosbarthiad awgrymedig o'r cronfeydd wrth gefn yn seiliedig ar ofynion presennol.

Penderfynwyd:

1) Nodi a chadarnhau adrannau 3.13 a 3.16 yr adroddiad.

99. Cynnig i dderbyn penderfyniad newydd i beidio â chyflwyno trwyddedau casino a diwygiadau arfaethedig i Bolisi Gamblo'r cyngor

Cyflwynodd Aelod y Cabinet dros Gyfleoedd Masnachol ac Arloesedd adroddiad a oedd yn ystyried canlyniad yr ymgynghoriad mewn perthynas â chynnig i gymeradwyo addewid newydd i beidio â chyflwyno trwyddedau mangre casino; a chynigiodd ddiwygiadau i Ddatganiad o Egwyddorion Dinas a Sir Abertawe (Polisi Gamblo).

Penderfynwyd:

1) Ystyried canlyniad yr ymgynghoriad mewn perthynas â chynnig i gymeradwyo addewid newydd i beidio â chyflwyno trwyddedau mangre casino a diwygiadau arfaethedig i Ddatganiad o Egwyddorion Dinas a Sir Abertawe (Polisi Gamblo);

2) Ystyried y materion a nodir ym mharagraff 4 yr adroddiad a chytuno ar addewid newydd i beidio â chyflwyno trwyddedau mangre casino;

3) Cytuno ar y diwygiadau arfaethedig i'r Polisi Gamblo ar gyfer ei gyhoeddi ar ffaith ei fod yn pennu 6 Rhagfyr 2017 fel y dyddiad y bydd yr addewid yn dod i rym.

100. Newidiadau i'r Cyfansoddiad.

Cyflwynwyd adroddiad ar y cyd gan yr Aelod Llywyddol, y Swyddog Monitro a Phennaeth y Gwasanaethau Democrataidd a oedd yn ceisio cymeradwyaeth i wneud diwygiadau er mwyn symleiddio, gwella a/neu ychwanegu at Gyfansoddiad y Cyngor.

Roedd y newidiadau arfaethedig mewn perthynas â'r rhan ganlynol o Gyfansoddiad y Cyngor:

i) Rhan 3 "Cyfrifoldeb dros Swyddogaethau", "Cylch Gorchwyl", "Panel Llywodraethwyr yr Awdurdod Lleol".

Nododd Pennaeth y Gwasanaethau Democrataidd fod adroddiad diwygiedig wedi'i ddosbarthu a gwnaeth ychydig o ddiwygiadau eraill hefyd.

Penderfynwyd:

1) Mabwysiadu'r newidiadau i Gyfansoddiad y Cyngor fel a amlinellir isod:

“Rhan 3 – Cyfrifoldeb Dros Swyddogaethau – Cylch Gorchwyl”. 2.4.4. Panel Llywodraethwyr yr Awdurdod Lleol

*a) **Ei dynnu** o Ran 3 "Cyfrifoldeb dros Swyddogaethau - Cylch Gorchwyl";*

*b) **Ei ailenwi** fel "Gweithdrefn Penodi Llywodraethwyr yr Awdurdod Lleol" a'i ychwanegu at Ran 4 "Rheolau Gweithdrefnol" Cyfansoddiad y Cyngor.*

*c) **Er ailddrafftio** fel a ganlyn:*

1. Caiff pob Penodiad Llywodraethwyr yr Awdurdod Lleol ei wneud gan y Cabinet yn dilyn argymhelliad gan y Prif Swyddog Addysg ar y cyd ag Aelod y Cabinet dros Blant, Addysg a Dysgu Gydol Oes a cheisir barn y Cynghorydd neu'r Cynghorwyr sy'n cynrychioli'r ward neu'r wardiau yn nalgylch yr ysgolion am y broses gwneud penderfyniadau (y cyfeirir ato/i neu atynt yn y ddogfen hon fel y Cynghorydd neu'r Cynghorwyr Lleol).

2. Bydd y Prif Swyddog Addysg, ar y cyd ag Aelod y Cabinet dros Blant, Addysg a Dysgu Gydol Oes a'r Cynghorydd neu'r Cynghorwyr Lleol yn ystyried unrhyw geisiadau yn unol â matrics sgiliau ar y cyd â chais pob llywodraethwr unigol a fydd yn cynnwys disgrifiad bras gan yr ymgeisydd am y profiad a'r wybodaeth y gallai eu cynnig i'r Corff Llywodraethu.

3. Caiff Ffurflen Gais Llywodraethwyr yr Awdurdod Lleol ei diwygio i gynnwys cyfle i ymgeiswyr gynnwys manylion (hyd at 300 o eiriau)

am brofiad, gwybodaeth a sgiliau i ddangos sut bydd eu penodi nhw yn helpu i fynd i'r afael ag unrhyw fylchau o ran sgiliau a nodwyd ym matrics sgiliau corff llywodraethu'r ysgol.

4. *Bydd y Prif Swyddog Addysg, Aelod y Cabinet a'r Cynghorydd neu'r Cynghorwyr Lleol yn gwneud argymhellion am benodi'r llywodraethwr yr ystyrir bod ganddo'r sgiliau oar arbenigedd mwyaf priodol i gefnogi a herio'r corff llywodraethu, ac yn gwneud argymhellion i'r Cabinet o ran llenwi swyddi gwag ar Gyrff Llywodraethu.*

5. *Ceisir barn y Cynghorydd neu'r Cynghorwyr sy'n cynrychioli'r ward neu'r wardiau yn y dalgylch am y broses gwneud penderfyniadau.*

6. *Defnyddir y meini prawf canlynol wrth ystyried ceisiadau:*

a. *Yn gyntaf, y Cynghorydd neu'r Cynghorwyr sy'n cynrychioli'r ward neu'r wardiau yn nalgylch yr ysgol berthnasol os ydynt yn bodloni'r meini prawf sgiliau a ddarperir gan yr ysgol. Bydd yr Uned Ysgolion a Llywodraethwyr yn helpu Cynghorwyr i feddu ar y sgiliau hynny (lle y bo'n bosib) drwy ddefnyddio'r cyrsiau hyfforddiant sydd ar gael yn yr awdurdod. Mae cofnod hyfforddi pob cynghorydd ar gael yn www.abertawe.gov.uk/article/2617/Cynghorwyr;*

b. Yn ail, os nad yw'r Cynghorydd neu'r Cynghorwyr sy'n cynrychioli'r ward neu'r wardiau yn nalgylch yr ysgol berthnasol yn mynegi diddordeb, caiff y swydd ei chynnig i Gynghorwyr eraill yr awdurdod lleol os yn bodloni'r meini prawf sgiliau a ddarperir gan yr ysgol;

c. *Ar ôl dilyn y meini prawf uchod, cynigir swyddi gwag i bobl a fyddai, ym marn y Prif Swyddog Addysg ar y cyd ag Aelod y Cabinet dros Blant, Addysg a Dysgu Gydol Oes, yn addas ar gyfer rôl Llywodraethwr ac a fyddai'n cyfrannu'n effeithiol at yr ysgol o ran sgiliau a phrofiad wrth fodloni'r meini prawf sgiliau a ddarperir gan yr ysgol.*

7. *Ym mhob un o'r categorïau uchod, pan fydd mwy o ymgeiswyr na swyddi gwag, argymhellir cynrychiolwyr yr awdurdod lleol i'r Cabinet ar sail pwy, ym marn y Prif Swyddog Addysg ar y cyd ag Aelod y Cabinet dros Blant, Addysg a Dysgu Gydol Oes a'r Cynghorydd neu'r Cynghorwyr Lleol, fyddai'n cyfrannu'n fwyaf effeithiol at reoli'r ysgol dan sylw o ran y meini prawf sgiliau a ddarperir gan yr ysgol.*

8. Bydd y Prif Swyddog Addysg, ar y cyd ag Aelod y Cabinet dros Blant, Addysg a Dysgu Gydol Oes a'r Cynghorydd neu'r Cynghorwyr Lleol yn derbyn, yn trafod ac yn pennu unrhyw sylwadau a wneir iddynt pan fyddant yn gwneud unrhyw newidiadau i gynrychiolaeth ar Gorff Llywodraethu penodol.

9. Bydd y Prif Swyddog Addysg ar y cyd ag Aelod y Cabinet dros Blant, Addysg a Dysgu Gydol Oes a'r Cynghorydd neu'r Cynrychiolwyr Lleol yn clywed unrhyw gais a wneir iddyn nhw i dynnu Llywodraethwr ALl yn unol â Rheoliad 27 Rheoliadau Llywodraethu Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2005 ac yn gwneud argymhelliad i'r Cabinet am gymeradwyaeth.

10. Bydd y Prif Swyddog Addysg ar y cyd ag Aelod y Cabinet dros Blant, Addysg a Dysgu Gydol Oes a'r Cynghorydd neu'r Cynghorwyr Lleol yn disgwyl i'r holl Lywodraethwr newydd eu penodi wneud hyfforddiant llywodraethwyr hanfodol yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru o fewn blwyddyn wedi iddynt dderbyn y swydd er mwyn eu paratoi am eu rôl a gwella eu dealltwriaeth o'u cyfrifoldeb i herio a chefnogi'r ysgol a'r Pennaeth.

11. Rhaid cyflwyno ceisiadau ddim hwyrach na 7 niwrnod gwaith cyn dyddiad cyfarfod/trafodaeth y Prif Swyddog Addysg ar y cyd ag Aelod y Cabinet dros Blant, Addysg a Dysgu Gydol Oes a'r Cynghorydd neu'r Cynghorwyr Lleol a chaiff ceisiadau hwyr eu hystyried yn ôl eu disgresiwn yn unig."

101. Aelodaeth Pwyllgorau.

Dywedodd Aelod y Cabinet dros Drawsnewid Gwasanaethau a Gweithrediadau Busnes fod adroddiad diwygiedig wedi'i ddosbarthu.

Cyfeiriodd at yr adroddiad gan nodi bod Arweinydd y Cyngor hefyd wedi gwneud y newidiadau canlynol i gyrff allanol yr awdurdod:

1) Coleg Gŵyr Abertawe
Tynnu enw'r Cynghorydd J A Raynor.
Ychwanegu enw'r Cynghorydd K M Roberts.

Penderfynwyd:

1) Diwygio aelodaeth cyrff y cyngor a restrir isod fel a ganlyn:

i) Panel Herio
Tynnu enwau'r Cynghorwyr J E Burtonshaw, N J Davies, H M Morris, M Sherwood ac M Sykes.
Ychwanegu enwau'r Cynghorwyr C Anderson, M B Lewis, P Lloyd, S Pritchard a T M White.

ii) Pwyllgor Datblygu a Chyflwyno Polisi - Diogelu
Tynnu enw'r Cynghorydd K M Roberts.
Ychwanegu enw'r Cynghorydd C Anderson.

102. Cwestiynau gan y Cynghorwyr.

1) Rhan A 'Cwestiynau Atodol’

Cyflwynwyd deg (10) 'Cwestiwn Atodol' Rhan A. Ymatebodd Aelod(au) perthnasol y Cabinet ar ffurf atebion ysgrifenedig a gynhwyswyd yng Ngwŷs y Cyngor.

Nid oedd angen ymateb ysgrifenedig ar gyfer unrhyw gwestiynau atodol.

2) Rhan B ‘Cwestiynau nad oes angen Cwestiynau Atodol ar eu cyfer'

Cyflwynwyd tri (3) 'chwestiwn nad oedd angen cwestiynau atodol' Rhan B.

Daeth y cyfarfod I ben am 7.45 pm

Cadeirydd